

Донбаська державна машинобудівна академія

Силабус навчальної дисципліни

«Основи охорони праці»

на 2025/ 2026 навчальний рік

Галузь знань	13 Механічна інженерія
Спеціальність	136 «Металургія»
ОПП (ОНП)	Ливарне виробництво чорних та кольорових металів і сплавів
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Форма навчання	денна
Семестр, в якому викладається дисципліна	7
Статус дисципліни	обов'язкова
Обсяг дисципліни	90 годин (3 кредити ЕКТС)
Мова викладання	українська
Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс
Факультет	інтегрованих технологій та обладнання
Кафедра	Хімії та охорони праці
Розробник	Юсіна Г.Л., к.х.н., доцент
Викладач, який забезпечує проведення лекційних занять	Менафова Ю.В., к.х.н., доцент
Викладач, який забезпечує лабораторних занять	Менафова Ю.В., к.х.н., доцент
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, предметна аудиторія охорони праці, платформа Moodle
Лінк на дисципліну	http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=547

	Кількість годин	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Вид підсумкового контролю
1 семестр	90	20	-	10	60	Іспит

<p>Що буде вивчатися (предмет навчання)</p>	<p>«Основи охорони праці» – дисципліна, яка вивчається в вищих закладах з метою формування у майбутніх фахівців знань щодо стану і проблем безпеки людини в умовах впливу негативних факторів оточуючого середовища, охорони праці, методів і засобів забезпечення умов виробничого середовища і безпеки праці згідно з чинними законодавчими та іншими нормативно-правовими актами, знань щодо стану і проблем захисту населення в умовах надзвичайних ситуацій</p>
<p>Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)</p>	<p>Метою навчальної дисципліни є засвоєння навчальної інформації та формування компетенції з рішення питань безпеки життєдіяльності та охорони праці в професійній діяльності – формування системи теоретичних та практичних знань з правових, економічних та організаційних питань захисту людей від впливу негативних факторів навколишнього середовища та праці, необхідних для творчого рішення питань, пов'язаних з опрацюванням і вибором технології і устаткування, які виключають або доводять до мінімуму виробничий травматизм і факхове захворювання, а також забезпечують охорону навколишнього середовища</p>
<p>Чому можна навчитися (результати навчання)</p>	<p>Враховувати при прийнятті рішень основні фактори техногенного впливу на навколишнє середовище і основні методи захисту довкілля, охорони праці та безпеки життєдіяльності.</p>
<p>Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)</p>	<p>Загальні компетенції: ЗК 13 Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>Фахові компетентності спеціальності: ФК 9 Здатність визначити та дослідити проблему у сфері спеціалізації, а також ідентифікувати обмеження, зокрема ті, що пов'язані з питаннями сталого розвитку, охорони природи, здоров'я і безпеки та з оцінками ризиків. ФК 13 Здатність управляти комплексними діями або проектами відповідно до спеціалізації для забезпечення досягнення поставленої мети з урахуванням всіх аспектів вирішуваної проблеми, у тому числі пов'язаних із виробництвом, експлуатацією, технічним обслуговуванням та утилізацією. ФК 17 Здатність реалізовувати концепції ощадливого виробництва та загальні принципи зниження виробничих витрат у металургії, а також впроваджувати ресурсозберігаючі технології, які дозволяють акумулювати ресурси, спрямовані на досягнення цілей в усіх напрямках діяльності металургійного підприємства.</p>
<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання; - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

	<p>Порушенням академічної доброчесності здобувачами вважається: академічний плагіат, академічне шахрайство, фальсифікація результатів досліджень, посилянь у власних публікаціях, будь-яких інших даних, у тому числі статистичних, що стосуються освітнього процесу та наукових досліджень; надання за відомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової) діяльності чи організації освітнього процесу; використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання; хабарництво; конфлікт інтересів; подарунок.</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; позбавлення академічної стипендії; відрахування із закладу освіти.</p>
<p>Навчальна логістика</p>	<p>Зміст дисципліни:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мета і завдання «Охорони праці». Законодавчі акти про охорону праці 2. Правові та організаційні питання охорони праці 6. Оздоровлення повітряного середовища 4. Захист від шуму, вібрації, ультразвуку та випромінювання 5. Виробниче освітлення 6. Електробезпека 7. Пожежна безпека <p>Види занять: лекції та лабораторні роботи, самостійна робота</p> <p>Методи навчання: У процесі вивчення дисципліни «Основи охорони праці» при проведенні таких основних видів аудиторних занять, як лекції та лабораторні роботи, а також в процесі самостійної роботи передбачається застосування різних методів навчання, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вивчення нового матеріалу шляхом пояснення чи інструктажу; - самостійна робота студента при опосередкованому керівництві викладача; - пояснювально-ілюстративний метод; - інтерактивне навчання з елементами проблемного підходу.
<p>Пререквізити</p>	<p>Вивчення дисципліни базується на знаннях з питань безпеки, отриманих студентами при освоєнні навчальних програм освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр та на знаннях, отриманих у середній школі</p>
<p>Постреквізити</p>	<p>Дисципліни циклу професійної підготовки, навчально-виробнича та виробнича практики.</p> <p>Викладання дисципліни закладає основи формування знань, умінь та навичок, які визначаються кінцевими цілями програми, необхідних у наступній професійній діяльності</p>

<p>Політика курсу</p>	<p>Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Під час роботи над індивідуальними завданнями та проектами недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими оригінальними.</p>
<p>Оцінювання досягнень</p>	<p>Контроль знань студентів передбачає проведення поточного і підсумкового контролю. Поточний контроль знань студентів включає наступні види: - захист кожної лабораторної роботи (тестування чи усний захист); - виконання індивідуальних розрахункових завдань; - письмові контрольні роботи з кожного модуля дисципліни (тестування). Підсумковий контроль знань включає наступні види: - контроль за результатами виконання та захисту лабораторних робіт та індивідуальних завдань, виконання контрольних робіт (тестування, рішення практичних завдань); - модульний контроль (перевірка рівня засвоєння теоретичного матеріалу); - іспит (письмовий) після завершення вивчення дисципліни наприкінці семестру (перевірка рівня засвоєння теоретичного матеріалу та рішення практичних завдань). Іспит за системою ЕКТС отримують здобувачі, які виконали всі види робіт і набрали не менше 55 зі 100 балів з результатів навчання. 55-100 балів - виставляється, якщо здобувач виявив певні знання основного програмного матеріалу в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, у цілому впорався з поставленим завданням, припустився незначних помилок в арифметичних розрахунках, демонстрував здатність упоратися з виконанням завдань, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення. 0-55 балів – «Не зараховано» - виставляється, якщо здобувач виявив серйозні прогалини в знаннях основного матеріалу, зробив принципові помилки, не зміг розв'язати типові задачі, провести розрахунки тощо.</p>
<p>Інформаційна безпека</p>	<p>Рекомендована література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про охорону праці». https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text. 2. Основи охорони праці. Підручник, О. Запорожець, О. Протоєрейський, Г. Франчук, І. Боровик. Центр учбової літератури. 2021. 264 с. 3. Основи охорони праці (правові аспекти): підручник. Грищук М.В. Трудове право. 2024. 240 с. 4. Основи охорони праці Я.О. Серіков, Батир Халмуратов, О.М. Сінгаєвський, К.С. Серікова. Центр учбової літератури. 2024. 250 с.

	<p>5. Желібо Є.П., Гандзюк М.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці: підручник. Каравела. 2023. 384 с.</p> <p>6. Основи охорони праці: навчальний посібник. Р. Івах, Я. Бедрій, Б. Білінський, М. Козяр Кондор. 2025. 464 с.</p> <p>7. Пістун І.П., Катренко Л.А., Кіт Ю.В. Охорона праці: курс лекцій та практикум Університетська книга. 2020. 540 с.</p> <p>8. Практикум з дисциплін «Основи охорони праці», «Охорона праці в галузі»: Навчально-методичний посібник. 4-е видання, перероблене і доповнене. За ред. В.В. Іванишин та М.П. Супровича. Кондор. 2023. 336 с.</p> <p>9. О.В. Третьяков, Батир Халмурадов, Л.А. Зозуля, С.В. Зозуля Основи охорони праці: навчальний посібник для самостійної роботи студентів. Центр учбової літератури, 2025. 488 с.</p> <p>10. Лабораторний практикум з охорони праці : посібник [для студентів усіх спеціальностей] / [Г. Л. Юсіна, Г. О. Санталова, І. Л. Марченко, Ю. В. Менафова]. Краматорськ : ДДМА, 2025. 195 с. ISBN 978-617-7893-20-1</p> <p>11. Юсіна Г. Л. Правові питання охорони праці : посібник / Г. Л. Юсіна, Г. О. Санталова. Краматорськ, ДДМА, 2020. 159 с. ISBN 978-966-379-922-3</p> <p>Додаткова література:</p> <p>12. Охорона праці: навч. посіб. / З. М. Яремко, С. В. Тимошук, О. І. Третьяк, Р. М. Ковтун; за ред. проф. З. М. Яремка. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с.</p> <p>13. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: навч. посіб. / Катренко Л. А., Кіт Ю. В., Пістун І. П. – Суми : Університетська книга, 2009. – 540 с.</p> <p>14. Основи охорони праці / Гандзюк М. П., Желібо Є. П., Халімовський М. О. – К. : Каравела, 2004. – 408 с.</p> <p>15. Практикум з охорони праці: Навч. посібник / За ред. В.Ц. Жидецького. – Львів : Афіша, 2000. – 352 с.</p>
--	---

Розробник:
к. х. н., доцент каф.ХіОП

 / Г. Л. Юсіна/
« 29 » серпня 2025 р.

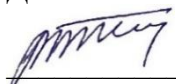
Гарант освітньої програми:
к.т.н., доц.

 /М. М. Федоров/
«29» серпня 2025 р.

Розглянуто і схвалено
на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29.08.2025 р.
Завідувач кафедри

 /А. П. Авдєєнко/
«29» серпня 2025 р.

Затверджую:
Декан ФІТО

 /О. Г. Гринь/
« 29 »серпня 2025 р.